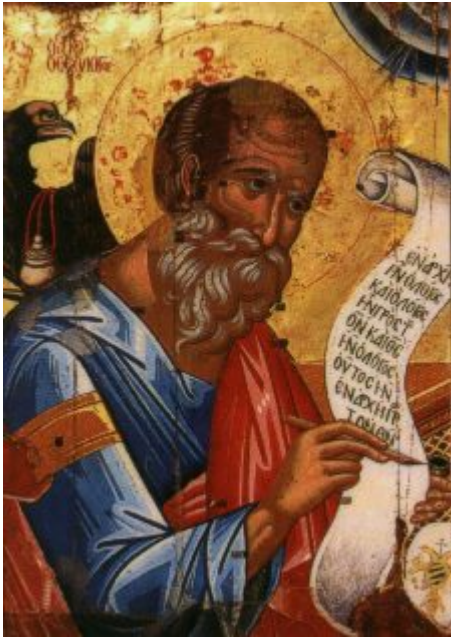


Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος (Ιω. Καρδάση)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)



Εισαγωγικά

Η μορφή του ευαγγελιστή Ιωάννη είναι μια πολύ μεγάλη μορφή της Εκκλησίας, με κάποιες ιδιαιτερότητες μοναδικές: Η πρώτη είναι, ότι είναι ο μοναδικός μαθητής από τους 12 Αποστόλους, που η Εκκλησία του έχει δώσει τον τίτλο του «Θεολόγου» και τούτο, για τα πολύ υψηλά νοήματα που περιέχονται στα έργα του. Η δεύτερη είναι, ότι είχε το προνόμιο, που μόνον η Παναγία κατείχε: Μετεστάθη, όπως και αυτή, δηλ. απέθανε, ανεστήθη και ανελήφθη, κάτι που είναι μοναδικό προνόμιο και για τον «αγαπημένο μαθητή». Η τρίτη είναι η μοναδικότητα του Ευαγγελίου του, που χρησιμοποιείται κυρίως κατά την περίοδο από την Ανάσταση του Χριστού, μέχρι την κάθοδο του αγίου Πνεύματος, την Πεντηκοστή, καθότι τούτο προορίζεται, για τους πλέον μνημένους και ευεπίφορους στο βάπτισμα του αγίου Πνεύματος. Η Εκκλησία χρησιμοποιεί τα τρία ευαγγέλια των συνοπτικών ευαγγελιστών, για την κατήχηση μέχρι τη στιγμή του μυστηρίου του Βαπτίσματος, που γινόταν τη νύκτα του Μ. Σαββάτου. Για την επιφοίτηση όμως του αγίου Πνεύματος την Πεντηκοστή, χρειαζόταν η διδασκαλία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου και αν μετά την κατήχηση αυτή διαπιστωνόταν και το βάπτισμα στο άγιο Πνεύμα, τότε και μόνον τότε τελείτο το μυστήριο του Χρίσματος, κατά την Πεντηκοστή. Αν δεν διαπιστωνόταν βάπτισμα στο άγιο Πνεύμα, τότε η τελετή του Χρίσματος ανεβάλετο για την επόμενη Πεντηκοστή. Αυτή υπήρξε η (αυστηρή όντως) τακτική της Εκκλησίας, η οποία με την πάροδο του χρόνου ατόνησε,

κυρίως λόγω της μεταπτωτικής καταστάσεως του ανθρώπου.

I.K.

Το μήνα Σεπτέμβριο (στις 26), η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη ενός μεγάλου Αγίου Της, του Ιωάννη του Θεολόγου και Ευαγγελιστή. Ο Ιωάννης είναι μια πολύ μεγάλη μορφή της Εκκλησίας μας, είναι ένας από τους 12 Αποστόλους, ο μαθητής ο αγαπημένος του Ιησού. Η Εκκλησία του έχει απονεμίσει τον τίτλο του Θεολόγου, τίτλο που έχει απονεμίσει μόνο σε άλλους δυο Πατέρες (Γρηγόριο και Συμεώνα το Νέο) και τούτο γιατί έφτασε στο δοξασμό, στη θεωρία, δηλ. τη θέα του Θεού και την εμπειρία του αυτή κατέγραψε στα έργα του. Το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο αποτελεί αποκλειστικά το ευαγγέλιο για το Θεό-Λόγο (το 2ο δηλ. πρόσωπο της Αγίας Τριάδος), με υψηλά δογματικά θέματα, που αποτελούν τα θεμέλια της Τριαδολογίας, του μυστηρίου δηλ. της ύπαρξης των τριών θείων προσώπων σε μία και την αυτήν ουσία.

Το ιστορικό πρόσωπο του Ιωάννη, όπως άλλωστε και των άλλων μαθητών του Ιησού, χάνεται μέσα στους μύθους. Τα ιερά κείμενα είναι φειδωλά σε λεπτομέρειες για τη δράση των πρώτων Αποστόλων και ό,τι είναι γνωστό προέρχεται από τη χριστιανική παράδοση του 3ου αιώνα, που πλουτίζεται με μύθους, συχνά αλληλοσυγκρουόμενους. Αν και ο Ιωάννης, συγγραφέας Ευαγγελίου, Επιστολών και Αποκάλυψης, δίνει προσωπική μαρτυρία της εμπειρίας του, ωστόσο πολλές πληροφορίες για την ζωή του αντλούνται από τα κείμενα άλλων, κυρίως όμως από παραδόσεις και φήμες.

Η επικρατέστερη εκδοχή για το ιστορικό πρόσωπο του Ιωάννη, τον προσδιορίζει ως Ιουδαίο την καταγωγή, υιό του Ζεβεδαίου και της Σαλώμης, θυγατέρας του «Μνήστορος Ιωσήφ» (επομένως ανιψιό του Ιησού Χριστού). Μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό του Ιάκωβο ακολουθεί το επάγγελμα του πατέρα του, που ήταν ψαράς. Όλες οι πηγές τονίζουν τη μεγάλη του ευσέβεια στην πατρογονική θρησκεία, καθώς και τη μαθητεία του, έφηβου ακόμη στο Μωσαϊκό Νόμο. Πηγαίνει στην έρημο του Ιορδάνη και γίνεται μαθητής του Ιωάννη του Προδρόμου (που ως γνωστόν ήταν δεύτερος εξάδελφος του Ιησού, διότι η Θεοτόκος και η Ελισάβετ, η μητέρα του Προδρόμου, ήταν πρώτες εξαδέλφες). Αργότερα και σε ηλικία 22 ετών, ακολουθεί τον Μεσσία στην λίμνη Γεννησαρέτ και έτσι μεταμορφώνεται από αλιέας ψαριών σε αλιέας ανθρώπων. Φαίνεται ότι πρέπει να είναι ο νεώτερος των μαθητών, γι' αυτό τον αποκαλούν «παρθένο» και «ηγαπημένο». Έχει οξύ χαρακτήρα και βροντερή φωνή, γι' αυτό τον αποκαλούν «γιο της βροντής».

Βρίσκουμε τον Ιωάννη στη Σταύρωση, όπου σε ηλικία 27 ετών του ανατίθεται η φροντίδα της Θεοτόκου, στην Αποκαθήλωση, στον ενταφιασμό του Ιησού, μαζί με

τις Μυροφόρες μπροστά στον κενό τάφο και αργότερα μετά την Ανάσταση μέχρι και την Πεντηκοστή. Για τα επόμενα χρόνια οι μαρτυρίες είναι λίγες. Επτά με εννέα χρόνια ζει μαζί με την Θεοτόκο ως το 67 μ.Χ., οπότε μετά την Κοίμησή της έρχεται και μένει στην Έφεσο. Στο μεγάλο διωγμό του Αυτοκράτορα Δομητιανού, το 81, εξορίζεται στην Πάτμο, όπου παραμένει μέχρι την δολοφονία του Αυτοκράτορα, το 96. Ο διάδοχός του Νέρβας, ευνοϊκά διακείμενος προς τον Χριστιανισμό, διατάσσει την απελευθέρωσή του. Τότε είναι που θα επιστρέψει στην Έφεσο, όπου θα πεθάνει υπερεκατονταετής γύρω στο 104. Κατά την παράδοση διαισθάνεται το τέλος του και βγαίνει απ' την πόλη, για να προσευχηθεί μαζί με τους επτά μαθητές του. Λέγεται, πως όρισε να ανοιχθεί λάκκος σε σχήμα σταυρού, έστρωσε τον μανδύα του και ξάπλωσε, την δε επόμενη ημέρα οι μαθητές δεν βρήκαν το σώμα του. Στην Έφεσο έγραψε το Ευαγγέλιό του και τρεις επιστολές: την πρώτη και εκτενέστερη προς τις Εκκλησίες της Μ. Ασίας, την δεύτερη προς την «Κυρία», όπως ονομάζει την Εκκλησία και την τρίτη προς κάποιον ονόματι Γάιο τον Πρεσβύτερο.

Για την ζωή του στην Πάτμο και Έφεσο, υπάρχουν ορισμένα κείμενα που αποδίδονται στον μαθητή του Πρόχορο. Σ' αυτά αναφέρεται η τρικυμία κατά την πλεύση προς Πάτμο και το θαύμα της γαλήνευσης των υδάτων, η θεραπεία του δαιμονιζόμενου γιού του Μύρωνα που τον φιλοξενεί, η αναμέτρηση του με τον μάγο Κύνωπα που βρίσκεται επικεφαλής των ιερέων του Απόλλωνα και η χειραγώγηση της νήσου Πάτμου στον Χριστό.

Το ερημητήριο του Ιωάννη στην Πάτμο είναι μια σπηλιά κοντά στο λιμάνι. Παραμένει εκεί για 20 ημέρες και την εικοστή, ημέρα Κυριακή, σχίζεται ο βράχος και ακούγεται η φωνή του Ιησού. Κατ' επιταγή του Κυρίου ο Ιωάννης θα υπαγορεύσει στον Πρόχορο την πλήρη οπτασία προφητειών του, την Αποκάλυψη. Σε κάθε περίπτωση, η Αποκάλυψη γράφτηκε σε μια εποχή σχεδόν απόλυτης ρωμαϊκής κυριαρχίας στην λεκάνη της Μεσογείου. Ο συγγραφέας της οραματιζόταν την πτώση της Ρώμης, δανειζόμενος σκηνές κοσμικής καταστροφής από την πρόσφατη πτώση της Ιερουσαλήμ. Το κείμενο της Αποκάλυψης απευθύνεται στις επτά Εκκλησίες της Μ. Ασίας. Πιθανόν, γιατί ο Ιωάννης τις γνώριζε. Αν και υποστηρίζεται η άποψη, πως η αναφορά είναι συμβολική και υπονοεί το σύνολο του Χριστιανισμού.

Κατωτέρω, παρατίθενται τρεις μορφές της αρχής του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου. Η πρώτη, αφορά στο αρχαίο πρωτότυπο κείμενο, όπως έχει βρεθεί σε πάπυρο. Η δεύτερη, αφορά στην αρχαία τυπωμένη μορφή, που χρησιμοποιείται στη λειτουργική και γενικά στις θ. Λειτουργίες. Η τρίτη, αφορά στη μετάφραση στη σύγχρονη νεοελληνική γλώσσα, που χρησιμοποιείται ενίοτε στις θ. Λειτουργίες,

μετά την ανάγνωση στην αρχαία του μορφή.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

A/ στο αρχαίο πρωτότυπο κείμενο.

ΕΝΑΡΧΗΗΝΟΛΟΓΟΣ.ΚΑΙΟΛΟΓΟΣΗΝΠΡΟΣΤΟΝΘΕΟΝ.ΚΑΙΘΕΟΧΗΝΟΛΟΓΟΣ.ΟΥΤΟΧΗΝΕΝΑΡΧΗΗ

(Πάπυρος 66, 150 μ.Χ.)

B/ στην αρχαία τυπωμένη μορφή.

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. 2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. (Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, 1989).

Γ/ στη σύγχρονη νεοελληνική γλώσσα.

1 Απ' όλα πριν υπήρχε ο Λόγος κι ο Λόγος ήτανε με το Θεό, κι ήταν Θεός ο Λόγος.

2 Απ' την αρχή ήταν αυτός με το Θεό.

3 Τα πάντα δι' αυτού δημιουργήθηκαν

κι απ' όσα έγιναν τίποτα χωρίς αυτόν δεν έγινε.

4 Αυτός ήτανε η ζωή,

και ήταν η ζωή αυτή το φως για τους

ανθρώπους.

5 Το φως αυτό έλαμψε μέσα στου κόσμου το

σκοτάδι, μα το σκοτάδι δεν το δέχτηκε.

(Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, 1989).

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com